

UGOVOR O SARADNJI IZMEĐU MINISTRA FINANSIJA I VRHOVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE U BUGARSKOJ

**Svilena Simeonova,
Direktor Direkcije za internu kontrolu,
Ministarstvo finansija, Bugarska,
ZPIR PEM PAL-a, 25-26. maj 2014. godine, Moskva**

1

SADRŽAJ:

- Pregled institucija sa funkcijama revizije i inspekcije
- Pravni okvir
- Eksterna revizija (ER)
- Interna revizija (IR). Uloga i funkcije Centralnih harmonizacijskih jedinica
- Finansijska inspekcija (FI)
- Druga tela

2

SADRŽAJ:

- Zakonski i metodološki zahtevi koji se bave odnosima između eksterne revizije, interne revizije i finansijske inspekcije
- Ugovor o saradnji između Ministarstva finansija i Nacionalne revizorske kancelarije
- Poteškoće i naučene lekcije
- Izazovi

3

ZAKONSKI OKVIR

- Zakon o Nacionalnoj revizorskoj kancelariji
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru
- Zakon o državnoj finansijskoj inspekciji
- Propisi, uredbe, standardi
- Metodologija – priručnici, uputstva

4

EKSTERNA REVIZIJA (ER)

Bugarska Nacionalna revizorska kancelarija

- Podređena Parlamentu
  - izveštaji, revizorski zadaci
- Opseg odgovornosti
  - državni budžet
  - lokalni budžeti
  - Centralna banka
  - svi javni subjekti
  - državna preduzeća

5

EKSTERNA REVIZIJA

- 520 revizora i administrativnog osoblja
- Direktno primenjuje INTOSAI standarde (standarde Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija)
- Vrste revizorskih aktivnosti:
  - finansijska revizija
  - revizija usaglašenosti
  - revizija učinaka
  - specifične revizije
- Mere koje se sprovode nakon sprovođenja revizorskih angažmana – preporuke, diseminacija informacija, sankcije

6

INTERNA REVIZIJA (IR)

- Podređena rukovodiocu relevantne organizacije
- Interni revizori rade u skladu sa Nacionalnim standardima interne revizije, Etičkim kodeksom, Metodologijom, a koji su izdati od strane ministra finansija
- Obavezno je uspostavljanje jedinica interne revizije u ministarstvima, većim opštinama, drugim državnim organizacijama
- Ministar finansija je odgovoran za koordinaciju i harmonizaciju rada interne revizije, a što obavlja preko Direktorata za internu kontrolu

7

INTERNA REVIZIJA

- Ukupan broj jedinica interne revizije u javnom sektoru u Bugarskoj - 173
  - U ministarstvima i organima centralne uprave – 15 / 36
  - U opštinama – 122
- Ukupan broj internih revizora u javnom sektoru – 440
- Zaposleni u Centralnoj jedinici za harmonizaciju, jedinici koja se nalazi u okviru Ministarstva finansija – 14 (direktor, dva rukovodioca jedinica, 11 stručnjaka)

8

CENTRALNA JEDINICA ZA HARMONIZACIJU ULOGA I FUNKCIJE

- Direktorat za internu kontrolu – direktno podređen ministru finansija
- Razvijanje zakonskih propisa
- Razvoj metodologije i njeno distribuiranje
  - Smernice i instrukcije u vezi komponenti interne kontrole, procene rizika, ex-ante kontrole, odgovornosti rukovodilaca
  - Priručnik za internu reviziju u javnom sektoru
  - Standardi interne revizije u javnom sektoru

9

CENTRALNA JEDINICA ZA HARMONIZACIJU ULOGA I FUNKCIJE

- Koordinacija između jedinica interne revizije
- Profesionalna obuka i sertifikacija internih revizora
- Sistemski monitoring
- Eksterna procena kvaliteta aktivnosti interne revizije
- Informacioni sistem

10

FINANSIJSKA INSPEKCIJA (FI)

Državna agencija za finansijsku inspekciju

- Podređena ministru finansija,
190 inspektora i administrativnog osoblja
- Opseg aktivnosti
  - budžetske organizacije – ministarstva, agencije, opštine
  - državna preuzeća
  - druge organizacije

11

FINANSIJSKA INSPEKCIJA

- Vrste inspekcijskih angažmana
  - prema Godišnjem planu
  - po iznetim zahtevima Saveta ministara, ministra finansija, Kancelarije državnog javnog tužioca
  - po pritužbama i prijavama građana
- Odgovornosti i ovlašćenja
  - pisane instrukcije
  - preporuke nadležnim telima
  - informisanje Kancelarije javnog tužioca
  - administrativne i imovinske sankcije

12

DRUGA TELA

- Revizorsko telo – Izvršna agencija “Revizija EU fondova” – sprovodi revizije samo u vezi sa evropskim fondovima
- Odeljenja Internog inspektorata koja se nalaze u okviru ministarstava i Centralni inspektorat u okviru organizacione strukture Saveta ministara – bave se pitanjima antikorupcije, sukoba interesa, nefinansijskih internih istraga

13

ZAKONSKI I METODOLOŠKI ZAHTEVI

- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru
- Međunarodni standardi interne revizije (IIA standardi), Nacionalni standardi interne revizije u javnom sektoru
- Standardi Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI standardi)
- Priručnik za internu reviziju u javnom sektoru

14

UGOVOR O SARADNJI

Ugovorne strane: ministar finansija, Državna agencija za finansijsku inspekciju, Izvršna agencija “Revizija EU fondova” i Nacionalna revizorska kancelarija

Ciljevi:

- da se minimizira opterećenje organizacija nad kojima se sprovodi revizija
- da se umanja trošak za društvo – unapredi analiza troškovne korisnosti
- da se izbegne preklapanje koje se odnosi na vreme i obim sprovođenja kontrole i revizije, što će omogućiti proširivanje opsega istih i unaprediti delotvornost eksterne i interne revizije

15

UGOVOR O SARADNJI

Sadržaj

- Ciljevi
- Lica odgovorna za implementaciju
- Opseg saradnje
  - razmena informacija
  - koordinacija Godišnjih planova
  - razvijanje metodologije
  - usaglašavanje terminologije
- Sprovođenje koraka radi razmene informacija i koordiniranja procedura

16

MERE I AKTIVNOSTI ZA IMPLEMENTACIJU SPORAZUMA

- Redovni sastanci
- Ad hoc sastanci
- Obuke
- Konsultacije i zajedničke radne grupe za razvijanje i vršenje izmena i dopuna metodologije
- Koordinacija mišljenja na nacрте zakonodavnih rešenja

17

Ugovor o saradnji između Ministarstva finansija i Nacionalne revizorske kancelarije

Indikativni upitnik za vršenje procene interakcije

SARADNJA KOJU PODRŽAVA RUKOVODSTVO	
Da li rukovodstvo podržava delotvornu saradnju?	
Da li interni revizori učestvuju na sastancima koji se održavaju između rukovodstva i Nacionalne revizorske kancelarije?	
KORIŠĆENJE PROIZVODA RADA INTERNIH REVIZORA	
Da li se u planovima i programima eksterne revizije koriste proizvodi rada i reference date u istim?	
Da li eksterni revizori diskutuju o rezultatima procene kao dela rada interne revizije, a koje planiraju da koriste?	
SARADNJA I KONSULTACIJE	
Da li eksterni i interni revizori održavaju redovne sastanke kako bi diskutovali o oblicima napretka, o načinu rešavanja problema i radi razmene povratnih informacija?	
Da li postoji pisani dogovor u vezi saradnje i upotrebe proizvoda rada interne revizije?	
Da li eksterni i interni revizori koordiniraju vremenski okvir sprovođenja revizija?	
Da li rukovodstvo diskutuje o revizorskim planovima zajedno sa eksternim i internim revizorima?	

18

Ugovor o saradnji između Ministarstva finansija i Nacionalne revizorske kancelarije

Indikativni upitnik za vršenje procene interakcije

Da li postoje određeni potencijalni problemi koji otežavaju saradnju?	
Da li je pripremljen zajednički plan aktivnosti za rešavanje tih problema?	
Da li su sprovedene zajedničke obuke kako bi se obostrano predstavile njihove metodologije?	
Da li eksterni i interni revizori diskutuju, kao i dolaze do dogovora o pravilima koji se odnose na razmenu informacija i radnih dokumenata?	
KOMUNIKACIJA	
Da li postoji komunikacija po pitanjima od zajedničkog interesa, kao i da li je ista redovno održavana?	
Da li postoji dogovorena procedura između rukovodstva i jedinca interne revizije o obezbeđivanju izveštaja interne revizije za potrebe eksternih revizora?	
Kako eksterni revizori podnose/predstavljaju svoje nalaze i zaključke rukovodstvu i internoj reviziji?	

19

TEŠKOĆE I NAUČENE LEKCIJE

- nepoverenje, čak i ljubomora između institucija interne revizije, finansijske inspekcije i nacionalne revizorske kancelarije, nedostatak pozitivnog pristupa
- nezrelosti sistema, loše prakse
- bez odgovarajuće metodologije, odsustvo reformi
- manjak zaposlenih sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom
- različita mišljenja po istim slučajevima
- administrativno opterećenje organizacija nad kojima se sprovodi revizija/inspekcija

20

IZAZOVI I PREPORUKE

- Utvrđivanje jasnih pravila
- Pisani sporazumi i procedure za utvrđivanje interakcija i redovnog ažuriranja informacija
- Aktivna pozicija svih strana
- Transparentnost i javnost
- Tekući oblici razvoja metodologije
- Zajedničko razumevanje pravnih zahteva i uslova

21

IZAZOVI I PREPORUKE

U budućnosti

- izgradnja jasnog, koordinisanog i nekomplikovanog revizorskog i inspeksijskog sistema
- ostvarivanje mogućnosti oslanjanja na međusobni rad
- kreiranje jedinstvenog revizorskog pristupa

a kao rezultat

postojanje korisnijeg i troškovno efikasnog sistema revizije i inspekcije

22

Hvala vam
na pažnji!

